

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobce: **A. K. M. G.**, nar. ,
státní příslušnost: Irácká republika,
zastoupeného Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.,
sídlem Poděbradská 173/5, Praha 9,
proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**, Odbor azylové a migrační
politiky,
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 1. 2023, č. j. OAM-769/ZA-ZA04-K09-PD2-R2-2015,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo rozhodnuto, že se žalobci podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb. o azylu (dále jen „zákon o azylu“) ve znění účinném do 30. 6. 2023 neprodluhuje doplňková ochrana.
2. Žalobce namítl, že napadené rozhodnutí trpí i po zrušujícím rozsudku zdejšího soudu ze dne 3. 2. 2022, č. j. 2 Az 52/2020-25, vadami. Dle tohoto rozsudku žalovaný nedostál své

Shodu s prvopisem potvrzuje K. T.

povinnosti opatřit si dostatečně aktuální informace o zemi původu, bylo vycházeno ze starších zpráv, kdy bezpečnostní situace v zemi se nadále zhoršuje. Dle žalobce žalovaný ani přes tyto závěry dostatečně neověřil aktuální situaci v zemi, kdy již i původní informace dokládaly špatný stav. Aktuální situace v zemi je dle webu MZV ČR nestabilní, je zmíněno varování ohledně dlouhodobě nepříznivé bezpečnostní situace, včetně rizika ideologicky či kriminálně motivovaného vražedného útoku či únosu. Ministerstvem bylo také doporučeno sledovat mediální zpravodajství. Ke stavu v zemi poukázal žalobce na zprávu ČTK ze dne 30. 8. 2022, ze dne 3. 5. 2022 a ze dne 20. 11. 2022. I pokud by v zemi došlo oproti stavu v letech 2014 – 2018 ke zlepšení, čemuž tyto články dle něj nenasvědčují, nejednalo by se ani tak o bezpečnou zemi. V zemi původu žalobce stále probíhají ozbrojené konflikty, které mají za následek oběti z řad civilistů, dochází k eskalaci nepokojů, je zde reálná hrozba skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalovaný sám připouští, že na území Iráku stále probíhá ozbrojený konflikt. Dle žalobce nemají závěry žalovaného oporu v nashromážděných podkladech, není zřejmé, z čeho vyplývá takové zlepšení situace, že již není v případě žalobce důvodem pro prodloužení doplňkové ochrany. Žalovaný nedostatečně zjistil skutečný stav věci dle § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále též „správní řád“).

3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že k udělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany a jejímu následnému prodloužení bylo v daném případě přistoupeno z důvodu bezpečnostní situace v zemi původu žalobce, kdy velkou část země zachvátily boje mezi iráckými vládními silami podporovanými šiitskými milicemi, mezinárodními silami a bojovníky tzv. Islámského státu. V zemi probíhal ozbrojený konflikt, jehož důsledky mohly pro žalobce představovat vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Rozhodnutím ze dne 29. 10. 2020 nebyla žalobci doplňková ochrana prodloužena, neboť správní orgán na základě shromážděných informací o zemi původu došel k závěru, že se země již nenachází v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, kdy by žalobci mělo nadále hrozit vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Dle rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 2 Az 52/2020 - 25 ze dne 3. 2. 2022 nedostal žalovaný své povinnosti opatřit si dostatečně aktuální informace o zemi původu žalobce, neboť ve svém rozhodnutí vycházel ze zpráv, které popisovaly stav v letech 2018, 2019 a 2020, přičemž bezpečnostní situace v Iráku na konci roku 2020, kdy bylo předmětné rozhodnutí vydáno, neodpovídala stavu popsanému v těchto materiálech. Dle soudu žalovaný neprokázal takovou zásadní a trvalou změnu bezpečnostní situace v Iráku, která by odůvodňovala vydání rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany, shromážděné podklady svědčily spíše o přetrvávající nestabilní situaci v zemi. Po porovnání nově obstaných informací se skutečnostmi uvedenými žalobcem v jednotlivých řízeních je žalovaný přesvědčen, že došlo k takovým zásadním a trvalým změnám situace v Iráku ve vztahu k žalobcem prezentovaným potížím, že udělené doplňkové ochrany již není zapotřebí. Dle žalovaného pominuly důvody pro udělení doplňkové ochrany, v případě návratu žalobce do vlasti mu již nehrozí nebezpečí vážné újmy dle § 14a zákona o azylu. Žalovaný poukázal na to, že institut doplňkové ochrany je dočasný, což musí být žalobci známo. Žalobci není bráněno, aby si svůj případný další pobyt na území ČR upravil v souladu s příslušnými právními předpisy. Žalovaný vyhodnotil návrat žalobce do Iráku jako možný, a to na základě posouzení bezpečnostního, lidskoprávního a humanitárního prostředí v místě posledního pobytu žalobce ve vlasti, vše v souladu s jeho individuální situací. Použité informace jsou dle žalovaného dostatečně aktuální, žalobci vážná újma v

případě návratu do Iráku již nehrozí. S použitými informacemi se žalobce ani neseznámil. V rozhodnutí se žalovaný dostatečně zaobíral rodinným a osobním životem žalobce, zákon o azylu nebyl konstruován jako nástroj pro legalizaci pobytu na území ČR. Pokud žalobce splní zákonné podmínky, nebrání mu nic v realizaci jeho rodinného života právě na území ČR. Nyní v ČR žije společně s bratry v Praze v nájmu. Během trvání doplňkové ochrany navštívil Itálii, Německo a Rakousko. Žalovaný má za to, že postupoval v souladu s rozsudkem NSS č. j. 5 Azs 16/2016 a je přesvědčen, že v současné době žalobce již pouze zneužívá institut doplňkové ochrany k legalizaci pobytu na území ČR. Žalovaný se nedomnívá, že by při svém postupu porušil nějaké ustanovení zákona, rozhodnutí není nezákonné, žalobce nebyl zkrácen na svých právech.

4. Ze správního spisu vyplynuly následující pro rozhodnutí podstatné skutečnosti.
5. V průběhu doplňujícího pohovoru dne 9. 8. 2022 žalobce uvedl, že od posledního provedeného pohovoru se u něj důvody, proč žádá o udělení doplňkové ochrany, nijak nezměnily, kdy konkrétně důvodem je válka v Iráku a nestabilní bezpečnostní situace. Žalobce nemá stále žádné informace o svém otci, který byl unesen. Výhrůžky již nechodí jako kdysi. V Iráku nezůstal nikdo z rodiny. matka s bratrem je v Turecku, zbytek rodiny je v ČR. Lidé, od kterých dostávali dříve výhrůžky, jsou pořád u moci, jsou dokonce na vyšších místech. Tyto důvody již uváděl dříve a trvají dále. V ČR žije spokojeně, pracuje jako řidič u společnosti Uber. Snaží se zlepšit svou situaci, aby zde dostal svou rodinu. Ví jistě, že v Iráku nelze žít bezpečně a vést normální život. Kromě práce získává finanční prostředky ještě z brigád. Má i nějaké úspory, na nájem peníze má. Od udělení doplňkové ochrany navštívil jako turista Rakousko, Itálii a Německo. V Iráku od té doby nebyl. Matka žije v Turecku, má tam svého lékaře. Lékaři ji nedoporučovali cestu zpět do ČR kvůli jejímu zdravotnímu stavu. O matku se stará bratr, který rovněž žije v Turecku se svou rodinou. Ve vlasti má žalobce jen tety a strýce, jsou daleko od problémů, které měl otec žalobce, který sloužil v armádě. Rodina žije v Bagdádu, Sulejmánii a Erbilu. S rodinou žijící v Iráku není v kontaktu, naposledy mluvil se strýcem v roce 2016. Žádný majetek ve vlasti nemá. Zdravotní stav žalobce je dobrý. Zatím svůj pobyt jinou cestou než žádostí o udělení mezinárodní ochrany nelegalizoval, chtěl by žádat o povolení k trvalému pobytu, je přihlášen na jazykovou zkoušku na konec září 2022.
6. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Podle § 32 odst. 9 *zákona o azylu při posuzování žaloby ve věci mezinárodní ochrany soud zohlední i nové důležité skutečnosti, které nastaly po vydání rozhodnutí ministerstva, jedná-li se o takové skutečnosti, které se vztahují k možnému pronásledování nebo k hrozbě vážné újmy; v tomto rozsahu není soud vázán žalobními body. Mají-li skutečnosti podle věty první vliv na rozhodnutí správního orgánu ve věci samé, soud napadené rozhodnutí zruší a věc vrátí k dalšímu řízení žalovanému.* Takové skutečnosti nebyly v případě žalobce zjištěny.
7. Soud pro úplnost úvodem konstatuje, že žalobce v žalobě požádal o ustanovení právního zástupce. Tuto žádost nicméně soud usnesením ze dne 17. 7. 2023, č. j. 16 Az 4/2023 – 32 zamítl, neboť žalobce na výzvu soudu nesdělil žádné informace o svých majetkových poměrech. Usnesení o zamítnutí žádosti bylo žalobci doručeno do schránky dne 20. 7. 2023. Dne 18. 8. 2023 zdejší soud obdržel informaci o převzetí právního zastoupení a následně dne 19. 9. 2023 bylo soudu doručeno doplnění žaloby.

8. V rámci doplnění žaloby žalobce mj. namítl, že mu byla poskytnuta nedostatečná právní pomoc, kdy byl žalovaným poučen, že má právo podat proti rozhodnutí žalobu a že se má obrátit na Advokátní kancelář Volopich, Tomšíček & spol., s.r.o., která poskytuje bezplatné právní poradenství cizincům v rámci projektu AMIF. Žalobce uvedl, že se výslovně dotazoval, jestli se může obrátit na Organizaci pro pomoc uprchlíkům, neboť její právní služby již v minulosti využíval. Bylo mu sděleno, že OPU už právní služby neposkytuje. Žalobce se proto obrátil na zmíněnou advokátní kancelář s žádostí o sepsání žaloby. Advokátní kancelář žalobu sepsala a žalobce ji pak zaslal na zdejší soud, čímž bylo zahájeno nynější řízení. V žalobě advokátní kancelář navrhla, aby byl žalobci ustanoven právní zástupce. Advokátní kancelář však žalobci nijak nevysvětlila, že toto navrhuje, ani že žalobce musí soudu doručit rovněž prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech. Nenabídla mu ani možnost žádné další konzultace v případě potřeby. Zdejší soud následně žalobce vyzval, aby doložil prohlášení o svých majetkových poměrech. Žalobce výzvě neporozuměl a prohlášení nedodal. Žalobce má za to, že právní pomoc, která mu byla poskytnuta advokátní kanceláří, byla nedostatečná. V důsledku toho se žalovaný, který služeb advokátní kanceláře využívá k poskytování bezplatné právní pomoci, dle žalobce dopustil porušení čl. 20 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU (procedurální směrnice).
9. Soud uvádí, že usnesení o zamítnutí návrhu žalobce na ustanovení právního zástupce nabylo právní moci dne 20. 7. 2023, přičemž do dvou týdnů od tohoto dne mohl žalobce podat proti tomuto usnesení kasační stížnost, což však neučinil. Až dne 18. 8. 2023 bylo zdejšímu osudu oznámeno, že došlo k převzetí právního zastoupení, a především až dne 19. 9. 2023 soud obdržel výše zmíněné doplnění žaloby. Soud konstatuje, že žalobce je oprávněn doplnit žalobu pouze ve lhůtě pro podání žaloby, která se sice staví po dobu vedení řízení o žádosti na ustanovení právního zástupce, tedy od podání žádosti do 20. 7. 2023 neběžela, nicméně vzhledem k tomu, že lhůta pro podání žaloby ve věci mezinárodní ochrany činila dle § 32 odst. 1 zákona o azylu ve znění do 30. 6. 2023 15 dní, doplnění žaloby ze dne 19. 9. 2023 bylo zjevně učiněno opožděně. Soud proto vycházel z původního znění žaloby, kdy přestože i námitka nedostatečné právní pomoci byla součástí tohoto doplnění, považoval za vhodné se pro úplnost vyjádřit k tomu, z jakého důvodu nebylo možné toto doplnění žaloby zohlednit. Zároveň soud uvádí, že i původní verze žaloby je plně projednatelná.
10. K námitce nedostatečných použitých podkladů soud uvádí, že tuto jako důvodnou neposoudil.
11. Co se týče odborných podkladů, bylo žalovaným vycházeno konkrétně z těchto zdrojů:
Informace MZV ČR, č. j. 126512/2022-LPTP, ze dne 1. 12. 2022,
Informace MZV ČR, č. j. 103965-6/2022-LPTP, ze dne 23. 2. 2022,
Informace MZV ČR, č. j. 127711/2022-LPTP, ze dne 1. 11. 2022,
Informace OAMP - Irák: Situace etnických a náboženských menšin, Bezpečnostní situace ze dne 22. 2. 2022,
Informace Agentury EU pro azyl (EUAA) - Irák: Bezpečnostní situace z ledna 2022,
Informace EUAA - Doporučení pro zemi: Irák, z června 2022,
Informace MZV Irácké republiky, Vydávání cestovních pasů, Ztráta cestovního dokladu, čerpáno z internetu, kde uloženo dne 6. 12. 2022.
12. Nejvyšší správní soud ve vztahu ke shromážděným podkladům v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81 poukázal na své dřívější závěry a uvedl, že: „*Při používání informací*

o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.“

13. S ohledem na dřívější průběh věci žalobce soud považuje především za podstatné, zda byly podklady užitě žalovaným v jeho řízení dostatečně aktuální. K tomu soud uvádí, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v lednu 2023, přičemž podklady žalovaného jsou z roku 2022, tedy v době přípravy rozhodnutí popisovaly situaci v zemi přibližně půl roku zpětně, což je dle soudu odpovídající. Soud uvádí, že z hlediska aktuálnosti použitých zpráv zde vždy je nějaký limit pro jejich dataci zpráv, vždy je možné je opatřit pouze s jistým časovým odstupem. Žalobce pak v žalobě nepoukázal na žádnou konkrétní skutečnost, která by nasvědčovala tomu, že obsah dané zprávy nebyl dostatečně aktuální, námitka byla formulovaná pouze v obecné rovině. Zmíněné podklady byly také žalobci předloženy dne 25. 1. 2023 v rámci seznámení s podklady, kdy žalobce měl možnost se k nim vyjádřit a poukázat na jejich nedostatky či navrhnout jejich doplnění, což však neučinil.
14. Soud dále k použitým podkladům poukazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 8 Azs 177/2023 – 84 ze dne 29. 2. 2024, ve kterém tento soud potvrdil rozsudek zdejšího soudu ze dne 27. 6. 2023, č. j. 4 Az 4/2023 – 84, týkající se též státního občana Iráku. V tomto případě bylo napadené rozhodnutí vydáno přibližně ve stejné době jako v nyní řešené věci (13. 1. 2023 a 27. 1. 2023). Jak plyne z výčtu uvedeného ve zmíněném usnesení NSS, bylo v citované věci žalovaným vycházeno z následujících podkladů:

Informace MZV ČR čj. 126512/2022-LPTP ze dne 1. 12. 2022 Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, Návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí,

Informace MZV ČR čj. 127711/2022-LPTP ze dne 1. 11. 2022 Situace sunnitů v Bagdádu, Působení milice Asa'ib ahl al-haqq v Bagdádu,

Informace OAMP Irák – Informace Agentury Evropské unie pro azyl (EUAA) z června 2022, Informace OAMP o Rozhodnutí 2022 Vrchního soudu Velké Británie 00110, Senát pro přistěhovalectví a azyl, projednáno 4. a 5. 10. 2021, vyhlášeno 16. 3. 2022.

15. K tomu soud dále uvádí, že tyto podklady byly ze strany krajského soudu shledány jako aktuální a dostatečné pro posouzení situace v případě žalobce ve zmíněném usnesení. Přestože NSS odmítl kasační stížnost pro nepřijatelnost, i tento fakt nepřímě svědčí o tom, že v podkladech žalovaného nebyly nalezeny zásadní nedostatky.
16. Vzhledem k tomu, že podklady, které použil žalovaný v citované věci, se do značné míry prolínají s podklady využitými ve věci nyní projednávané, má soud za to, že zde není žádný důvod se domnívat, že by v případě žalobce neměly být tyto podklady dostatečné. Soud v podkladech použitých žalovaným namítanou neaktuálnost ani jiné nedostatky neshledal. Jedná se o obsáhlé materiály, které podrobně popisují situaci v zemi ze všech možných ohledů (bezpečnostní situace obecně, situace menšin, stav v jednotlivých oblastech Iráku atd.).
17. Žalobce v žalobě dále poukázal na několik informačních zdrojů, o které opřel své názory ohledně zhoršujícího se stavu v zemi. Konkrétně zmínil informace uvedené na webových stránkách MZV ČR, dle kterých je aktuální situace v zemi nestabilní, je zmíněno varování ohledně dlouhodobě nepříznivé bezpečnostní situace, včetně rizika ideologicky či kriminálně motivovaného vražedného útoku či únosu. Bylo doporučeno sledovat mediální

zpravodajství. Dále žalobce uvedl zprávu ČTK ze dne 30. 8. 2022, ze dne 3. 5. 2022 a ze dne 20. 11. 2022.

18. K těmto žalobcem zmíněným článkům ČTK soud předně uvádí, že žalobce, aniž by sdělil objektivní překážku, která by mu v tom měla bránit, tyto zdroje uvedl až ve své žalobě, ačkoli se jedná o články z roku 2022 a seznámení s podklady bylo provedeno dne 25. 1. 2023. Ze správního spisu vyplývá, že žalovaný dne 25. 1. 2023 seznámil žalobce s podklady pro vydání rozhodnutí, mezi kterými byly zahrnuty žalovaným opatřené informace o stavu v zemi a další materiály, jak soud již výše uvedl. Jak plyne z protokolu o tomto úkonu, žalobce se k seznámení sice dostavil, ale proti prezentovaným podkladům neměl žádné výhrady či námítky, především pak ani nenavrhl žádné doplnění podkladů. Soud proto poznamenává, že není na žalobci, aby volil, ve které části kterého řízení bude sdělovat svá tvrzení. Chtěl-li tedy žalobce vznést proti podkladům žalovaného svůj nesouhlas, měl tak především činit v průběhu správního řízení, mj. tak mohl činit právě při seznámení s podklady, což se ale nestalo. Žalobce naproti tomu zmíněné články uvedl až v nynější žalobě, kdy soud není primárně tím, kdo odborně hodnotí situaci v zemi. Co se týče informací na webu MZV ČR, ohledně těch žalobce nespecifikoval, k jakému datu se mají tyto přesně vztahovat, nicméně soud má za to, že obdobné informace, jako žalobce uvádí v žalobě, se na příslušných webových stránkách nacházely i v době seznámení s podklady, tedy žalobce se mohl i ohledně těchto zmínit dříve. Žalobce rovněž v žalobě nekonkretizoval, jakým způsobem by se měly jím zmíněné články a informace z webu přímo vztahovat k jeho případu.
19. Žalobce byl každopádně s podklady pro vydání rozhodnutí řádně seznámen a byla mu poskytnuta možnost se k předloženým podkladům vyjádřit včetně návrhu na doplnění, kdy této možnosti však žalobce nevyužil.
20. Žalobce dále namítl, že i pokud by v zemi došlo oproti stavu v letech 2014 – 2018 ke zlepšení, čemuž tyto články dle něj nenasvědčují, nejednalo by se ani tak o bezpečnou zemi. V zemi původu žalobce stále probíhají ozbrojené konflikty, které mají za následek oběti z řad civilistů, dochází k eskalaci nepokojů, je zde reálná hrozba skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalovaný sám připouští, že na území Iráku stále probíhá ozbrojený konflikt. Dle žalobce nemají závěry žalovaného oporu v nashromážděných podkladech, není zřejmé, z čeho vyplývá takové zlepšení situace, že již není v případě žalobce důvodem pro prodloužení doplňkové ochrany.
21. Ani tuto námítku soud jako důvodnou neposoudil. K tomu soud konstatuje, že vzhledem k tomu, že u žalobce bylo předmětem řízení zhodnocení otázky trvání důvodů pro prodloužení doplňkové ochrany, byl žalovaný povinen podrobně zdůvodnit, zda u žalobce důvody pro prodloužení doplňkové ochrany trvají, a pokud nikoli, přesvědčivě tento závěr zdůvodnit. Za tímto účelem byl žalovaný povinen se zabývat také tím, zda by bylo možné žalobci udělit (prodloužit) doplňkovou ochranu z jiného důvodu. Pro toto posouzení pak bylo dále podstatné, aby se žalovaný zabýval nejen situací v zemi a jejím vývojem, ale aby tak činil ve vztahu k individuálním okolnostem na straně žalobce a s přihlédnutím k jeho azylovému příběhu a místu, kam se má do země vracet. Důkladné zhodnocení možnosti prodloužení doplňkové ochrany byl žalovaný zároveň povinen provést ve vztahu k dřívějšímu zrušujícímu rozsudku zdejšího soudu, který žalovanému uložil, aby toto posouzení provedl podrobněji.

22. Žalovaný byl v rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany povinen vyhodnotit obecně situaci v zemi původu žalobce, zároveň bylo třeba vztáhnout zjištěné informace o tamních poměrech k situaci žalobce a jeho individuálním skutečnostem.
23. Podle § 53a odst. 4 věty čtvrté zákona o azylu ve znění účinném do 30. 6. 2023 *osoba požívající doplňkové ochrany je oprávněna požádat o prodloužení doby, na kterou je doplňková ochrana udělena. Tuto žádost musí osoba požívající doplňkové ochrany podat nejpozději 30 dnů před uplynutím doby, na níž je jí doplňková ochrana udělena. Pokud podání žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ve stanovené lhůtě zabrání důvody na vůli osoby požívající doplňkové ochrany nezávislé, je oprávněna tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po odpadnutí těchto důvodů. Ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a). Doplňková ochrana se prodlouží nejméně o 2 roky; je-li důvodné nebezpečí, že by osoba požívající doplňkové ochrany mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ho již narušuje, prodlouží se doplňková ochrana o 1 rok. Při prodlužování doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny se postupuje obdobně.*
24. Podle § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu *doplňková ochrana se odejme, pokud okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, zanikly nebo se změnily do té míry, že již doplňková ochrana není zapotřebí.*
25. Podle § 17a odst. 2 zákona o azylu *při posuzování důvodů uvedených v odstavci 1 ministerstvo přihlédne k tomu, zda změna okolností je tak významná a trvalé povahy, že osobě požívající doplňkové ochrany již nehrozí nebezpečí, že utrpí vážnou újmu. Dále se přihlédne k tomu, zda osoba požívající doplňkové ochrany uvede závažné okolnosti podložené předchozí vážnou újmu odůvodňující odmítnutí ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu svého posledního trvalého bydliště.*
26. Žalobci byla původním rozhodnutím ze dne 8. 3. 2016, č. j. OAM-769/ZA-ZA04-K08-2015, přiznána doplňková ochrana kvůli vážné újmě v podobě vážného ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, která by mu v případě návratu do vlasti hrozila, neboť v Iráku se po parlamentních volbách v březnu 2010 vyhroutil situace natolik, že opět vzrostl počet násilných projevů i obětí teroristických útoků, velkou část země zachvátily boje vládních sil s bojovníky tzv. Islámského státu, je tak známo, že v zemi žalobcova původu probíhá ozbrojený konflikt, jehož důsledky mohou pro žalobce představovat vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, tzv. Islámský stát ovládá asi třetinu Iráku, islamisté obsadili v uplynulém roce rozsáhlá území na severu a západě země a na severu a východě sousední Sýrie. Podle rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany ze dne 18. 4. 2018 uvedené důvody trvaly i nadále.
27. Pokud se žalovaný v roce 2020 rozhodl doplňkovou ochranu dále neprodloužit, bylo potřeba prokázat zásadní změnu okolností v těch aspektech, jež dříve považoval za klíčové. Za stěžejní je přitom nutné považovat změny oproti stavu ke dni 18. 4. 2018, kdy bylo vydáno poslední rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany, v němž žalovaný konstatoval, že důvody pro udělení doplňkové ochrany nadále trvají. V rozhodnutí ze dne 29. 10. 2020, č. j. OAM-769/ZA-ZA04-K11-PD2-2015 žalovaný rozhodl o neprodloužení doplňkové ochrany žalobci, avšak toto rozhodnutí bylo následně rozsudkem zdejšího soudu č. j. 2 Az 52/2020 – 25 ze dne 3. 2. 2022 zrušeno a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení s tím, aby řádným a přezkoumatelným způsobem vyhodnotil, zda v případě žalobce

skutečně již pominuly důvody pro prodloužení doplňkové ochrany a již mu při návratu do vlasti nehrozí nebezpečí vážné újmy.

28. Napadeným rozhodnutím žalovaný dne 27. 1. 2023 znovu rozhodl o tom, že doplňková ochrana žalobce se neprodlužuje.
29. Rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany není rozhodnutím, kdy se od základu zkoumají důvody pro udělení mezinárodní ochrany, jako je tomu při první žádosti o mezinárodní ochranu. Jádrem prodlužovacího řízení podle ustanovení § 53a odst. 4 zákona o azylu představuje posouzení toho, zda se zásadním způsobem změnily okolnosti, jež vedly k udělení, resp. poslednímu předchozímu prodloužení mezinárodní ochrany. Fakticky se jedná o jakýsi přezkum, který vychází z původního (dřívějšího) rozhodnutí a konfrontuje jej s aktuální situací. Stěžejní důvody, jež dříve vedly k udělení (prodloužení) doplňkové ochrany, nelze v prodlužovacím řízení zpětně měnit nebo dokonce doplňkovou ochranu neprodloužit s odůvodněním, že mezinárodní ochrana neměla být v dřívějším rozhodnutí vůbec udělena, příp. prodloužena.
30. K obdobným závěrům došel i Nejvyšší správní soud; své názory vyjádřil v právní větě k rozsudku ze dne 29. 6. 2011, č. j. 7 Azs 21/2011 – 57: *„Odnětí doplňkové ochrany podle § 17a odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je možné, pouze pokud okolnosti, které vedly k jejímu udělení, zanikly nebo se změnily do té míry, že jí již není zapotřebí. Pro účely rozhodování o odnětí doplňkové ochrany jsou tyto okolnosti fixovány v důvodech rozhodnutí o jejím udělení a následně je nelze beze změny či zrušení tohoto rozhodnutí (např. cestou mimořádných opravných prostředků) měnit. Důvodem odnětí doplňkové ochrany podle § 17a odst. 1 písm. a) citovaného zákona proto nemůže být, dospěje-li správní orgán dodatečně k závěru, že tato ochrana vůbec neměla být rozhodnutím o jejím udělení poskytnuta, a snaží-li se jejím odnětím „revidovat“ původní rozhodnutí.“* Byť se judikát explicitně týká ustanovení § 17a zákona o azylu (vznik důvodů pro odejmutí doplňkové ochrany), musí se totožný způsob posouzení použít i u situace žalobce.
31. Co se týče posouzení obecné situace v zemi, uvádí soud následující.
32. Soud úvodem ke zhodnocení situace v zemi konstatuje, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí nepochybně situace v Iráku stále nebyla ideální natolik, aby bylo možné tuto zemi obecně označit za zcela bezpečnou. Bylo proto třeba dostatečně zhodnotit aktuální stav a dále to, zda na základě individuálních skutečností případu žalobce je zde zvýšené riziko toho, že bude v zemi čelit svévolnému násilí. Bylo potřeba zjištěné závěry o stavu v zemi vztáhnout k individuálnímu případu žalobce a jeho azylovému příběhu a vyhodnotit, zda tyto skutečnosti nasvědčují tomu, že by žalobce měl být ve vlasti ohrožen nebezpečím vážné újmy či nikoli, a to zejména s přihlédnutím k místu, kam by se konkrétně měl do vlasti vrátit (Bagdád).
33. Žalovaný se podrobně zabýval obsahem obstaraných zpráv. Informace z nich zjištěné obsáhle rozvedl na stranách 4 – 9 rozhodnutí. Konstatoval, že ze zpráv souhrnně plyne, že současná bezpečnostní situace v Iráku je ovlivněna třemi hlavními faktory – pokračujícími operacemi irácké vlády podporované oddíly Pešmerga, různými miličními skupinami a mezinárodními koaličními silami, proti zbývajícím bojovníkům IS, tureckými (převážně) leteckými údery proti Straně kurdských pracujících v příhraničních oblastech na severu KRI a konfliktem mezi Íránem a USA. Žalovaný shledal, že v Iráku aktuálně neprobíhá ozbrojený konflikt mající charakter totálního konfliktu, poukázal na to, že dle rozhodnutí

Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009 č. j. 5 Azs 28/2008 - 68 musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace.

34. Žalovaný vycházel z výše uvedených odborných zpráv, přičemž soud se jejich analýzou rovněž zabýval. Z těchto zpráv vyplynuly mj. následující skutečnosti.
35. Informace OAMP ze dne 22. 2. 2022 k bezpečnostní situaci v zemi zmiňuje, že konec bojů s IS výrazně zlepšil bezpečnostní prostředí. Ačkoli zůstává IS stále aktivní, nemá již v Iráku územní kontrolu a jeho schopnost operovat je snížena. Oblasti dříve kontrolované IS byly vráceny zpět pod vládní kontrolu a došlo i ke zlepšení možnosti svobodného pohybu.
36. Z hlediska věci žalobce je relevantní situace v Bagdádu, kde mj. pobýval před odjezdem z vlasti. Té se zpráva věnuje a uvádí, že IS se nikdy nepodařilo převzít kontrolu nad oblastmi v bagdádském guvernorátu, i když od roku 2014 v oblasti často útočil. Hromadné útoky ze strany IS výrazně ustoupily po prvním čtvrtletí roku 2018. Město Bagdád a jeho předměstí jsou pod kontrolou tátu, v praxi však úřady sdílejí úsek obrany a trestního stíhání s většinou šiiitskými PMF, což vede k neúplné kontrole nebo k překrývání se s milicemi. Podle zdrojů jsou milice zodpovědné za některé útoky na obyvatele města. Zpráva dále zmiňuje protesty v Bagdádu v období 2019 – 2022, kdy mj. protesty v zemi ustaly z důvodu pandemie onemocnění Covid-19. Stovky demonstrantů vyšly do ulic dne 1. 10. 2021 při příležitosti dvouletého výročí začátku masivních protivládních protestů a také po vyhlášení výsledků parlamentních voleb, které se konaly dne 10. 10. 2021, proběhly protesty příznivců proiránských milic, v jejichž důsledku v Bagdádu stoupla míra politického násilí. Velké bombové útoky, které byly v irácké metropoli téměř na denním pořádku, se od porážky IS v roce 2017 téměř zastavily. To přispělo k celkovému zlepšení bezpečnosti. Přesto v letech 2021 – 2022 došlo v hlavním městě k několika větším útokům. Po celé zemi působí řada bezpečnostních složek.
37. Zpráva EUAA z ledna 2022 zmiňuje, že ve druhém čtvrtletí roku 2020 MO USA oznámilo, že se skupina ISIL přeskupuje a snaží se obnovit nadvládu v severním a západním Iráku, přesto však v posledním čtvrtletí roku 2020 zůstávala nadále teritoriálně poražená a neměla pod kontrolou žádná významná populační centra. Bojovníci IS působili z malých buněk a prostřednictvím malých mobilních skupin prováděli útoky proti civilistům i bezpečnostním složkám. Zpráva dále zmiňuje, že v lednu 2021 byl skupinou ISIL spáchán v Bagdádu sebevražedný útok, v jehož důsledku bylo zabito 32 osob a více než 100 osob bylo zraněno. Tento incident byl prvním velkým útokem v Bagdádu za poslední tři roky. Ve druhém čtvrtletí roku 2021 byl zaznamenán nárůst útoků. V červenci 2021 došlo k dalšímu útoku, kdy bylo zabito 35 osob a další desítky osob byly zraněny. Dle zprávy dále TV Al Jazeera dne 6. 7. 2021 přinesla zprávu o tom, že se Irák stává stále více dějištěm konfliktu mezi USA a Íránem. Dne 2. 1. 2020 zahájily USA letecký útok na bagdádské letiště, kdy zabily Kásima Sulejmáního, velitele jednotek Quds spadajících do Islámských revolučních gard a Abu Hadi-al-Muhandise, vůdce Íránem podporované skupiny KH a zástupce PMU. Tento útok vyvolal vlnu odvetných útoků. Protesty v zemi byly utlumeny v důsledku pandemie, ale v říjnu 2020 se demonstranti opět vrátili do ulic. Zpráva dále uvádí, že Íránem podporované milice vystupňovaly útoky prováděné za použití improvizovaných výbušných zařízení v jižních Bagdádských pásech, jejichž terčem byly „Íránem provozované logistické konvoje smluvně objednané koalicí, v jejímž čele stojí USA“, ve snaze odradit irácké společnosti od spolupráce se silami USA v Iráku. Podle Institutu pro studium války tyto útoky začaly v únoru 2020 a dramaticky eskalovaly v roce 2020 a 2021.

38. Zpráva se dále zabývá situací v jednotlivých oblastech, kdy pokud se týká Bagdádu, uvádí, že ve sledovaném období srpen 2020 – říjen 2021 skupina ISIL nadále prováděla útoky, Irácké bezpečnostní síly reagovaly prováděním protiteroristických operací. Guvernorát Bagdád byl nadále zasahován útoky provedenými za použití improvizovaných výbušných zařízení, jejichž terčem byly konvoje nákladních vozů nasmlouvané za účelem zásobování mezinárodní koalice vedené USA bojující proti skupině ISIL. Íránem podporované šíitské milice pokračovaly v raketových útocích proti klíčovým objektům koalice. Šíitské milice vyvíjely snahu o společenskou kontrolu, jejichž cílem bylo zhoršit kontrolu iráckých bezpečnostních sil nad městem, v listopadu 2020 rozšířily své aktivity nejen v centrálním městském obvodu Karada, ale také uvnitř vlastních podpůrných zón. Šíitská domobranecká skupina prováděla útoky na prodejny alkoholických nápojů v nábožensky smíšených čtvrtích, uspořádala také vojenskou přehlídku. Ve městě dále pokračovaly protesty a demonstrace. Za období od srpna 2020 do října 2021 zaznamenal projekt ACLED 104 bitev, 176 případů výbuchů či násilností spáchaných na dálku a 103 případů spáchaných na civilistech, což představuje celkem 383 bezpečnostních incidentů v Bagdádu.
39. Žalovaný dále vycházel ze závěrů zprávy EUAA z června 2022, podle které je svévolné násilí páčáno v různých částech Iráku v odlišné míře. Zpráva dělí irácké guvernoráty do tří kategorií. První představují území, v jejichž případě by pouhá přítomnost v oblasti nebyla postačující k prokázání reálného nebezpečí vážné újmy podle článku 15(c) kvalifikační směrnice, avšak svévolné násilí dosahuje vysoké míry, proto je požadována nižší míra jednotlivých prvků k prokázání závažných důvodů domnívat se, že civilista vrácený na toto území by byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy ve smyslu zmíněného článku. Mezi taková území patří guvernorát Diyala, okresy Amedi a Zakho v guvernorátu Dohuk. Druhou kategorií jsou území, na nichž dochází ke svévolnému násilí, avšak nikoli ve vysoké míře, proto je požadována vyšší míra jednotlivých prvků k prokázání závažných důvodů domnívat se, že civilista vrácený na toto území by byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy ve smyslu čl. 15(c) kvalifikační směrnice. Mezi taková území patří guvernoráty Anbar, Bagdád, Erbil, Kirkuk, Ninewa, Salah al-Din. Třetí kategorii tvoří území, na nichž se obecně nevyskytuje žádné reálné nebezpečí, že bude civilista osobně zasažen násilím ve smyslu uvedeného článku směrnice. Jedná se guvernoráty Babil/Babylon, Basrah, Dahuk/Dohuk (s výjimkou okresů Amedi a Zakho), Kerbala, Missan, Muthanna, Najaf, Qadissiya, Sulaymaniyah, Thi-Qar/Dhi-Qar, Wassit.
40. Dle zprávy týkající se situace sunnitů v Bagdádu ze dne 1. 11. 2022 aktivity šíitských milic poklesly a situace bagdádských sunnitů se zlepšila. Ve kterých čtvrtích však milice operují, není ZÚ v Bagdádu schopen říci. Situaci je možné vyřešit přestěhováním se do jiné čtvrti Bagdádu, případně do jiné, dominantně sunnitské části Iráku, v krajním případě do iráckého Kurdistanu. V minulosti některé milice unášely a zabíjely sunnitské civilisty v Bagdádu, tento trend vrcholil v letech 2006 a 2007, od té doby klesá a v posledních dvou letech ustal. Cílem těchto útoků bylo vyhánět sunnitské obyvatelstvo ze smíšených čtvrtí, případně získávat peníze prostřednictvím výkupného. V současné době milice přešly na způsob vybírání „výpalného“ na check-pointech nebo od podnikatelů. Pokud výhrůžka v dopise nebyla adresována přímo konkrétnímu adresátovi, byly tyto výhrůžky distribuovány náhodně s cílem vyvolat strach a dotyčnému pravděpodobně nic nehrozí. Bagdád je v současné době pro sunnity bezpečný, nicméně rostoucí šíitská dominance je mezi sunnity vnímána negativně, proto se tito stěhují do jiných částí Iráku. Nebezpečí, které ze strany milic hrozí, je zmíněné „výpalné“. Civilista ze sunnitské menšiny v Bagdádu není reálně ohrožen jen z titulu, že se nachází v Bagdádu. Bezpečnostní situace v Bagdádu je stabilní.

Relativně často dochází k útokům na politické cíle, běžné a ekonomické kriminalitě, často násilné, ale nejedená se o ideologicky motivované násilí.

41. Soud v této souvislosti dále poukazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2024, č. j. 8 Azs 177/2023-84, ve kterém se tento soud zabýval rovněž případem státního občana Iráku žádajícího o prodloužení doplňkové ochrany, kdy argumentace žalovaného byla vystavěna na obdobných důvodech jako v nyní projednávané věci, přičemž kasační stížnost tohoto stěžovatele byla odmítnuta pro nepřijatelnost.
42. Soud v tomto usnesení uvedl: *„Nejvyšší správní soud dává stěžovateli za pravdu v tom, že opakovaně hodnotil situaci v Iráku jako složitou a nestabilní (usnesení ze dne 19. 2. 2024, čj. 8 Azs 191/2022-21, ze dne 7. 4. 2022, čj. 9 Azs 232/2021-33, nebo také stěžovatelem citované rozsudky ze dne 9. 2. 2022, čj. 5 Azs 66/2021-32, ze dne 20. 9. 2021, čj. 1 Azs 202/2021-33 a ze dne 19. 10. 2021, čj. 1 Azs 292/2021-51). Ani v nynějším případě tuto skutečnost Nejvyšší správní soud nezpochybňuje. Zároveň ale nelze přehlédnout, že situace vyplývající ze správního spisu v nynější věci mapující situaci v roce 2022 v místě, ze kterého stěžovatel pochází, tj. guvernorat Bagdád, konkrétně čtvrt al-Adel, vykazuje zlepšení. Nyní je na území guvernorátu Bagdád potřebná dostatečná míra individualizace rizika vážné újmy. Na rozdíl od výše citovaných případů, v nynější věci žalovaný naplnil požadavky na něj kladené judikaturou Nejvyššího správního soudu, jelikož: a) shromáždil aktuální a přesné informace týkající se situace stěžovatele a b) tyto informace nepotvrzují, že by v situaci stěžovatele byla naplněna dostatečná míra individualizace rizika vážné újmy. Nejvyšší správní soud tedy neshledal pochybení, které by zakládalo přijatelnost kasační stížnosti.*
43. *Ve výše citovaném usnesení ze dne 19. 2. 2024, čj. 8 Azs 191/2022-21, Nejvyšší správní soud shledal, že „situace vyplývající ze správního spisu v nynější věci mapující situaci v roce 2021 v místě, ze kterého pochází, tj. guvernorátu Erbil (Irbíl), nepředstavuje žádné zjevné zlepšení ve srovnání se skutečnostmi, z nichž Nejvyšší správní soud vycházel v odkazovaných věcech.“ V dané věci byl stěžovatelem příslušník kurdské menšiny a z rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem, které rozhodnutí Nejvyššího správního soudu předcházelo, plyne, že „ze správního spisu sice vyplývá, že v Iráku neprobíhá tzv. totální konflikt, avšak větší množství údajů svědčí o existenci méně závažného ozbrojeného konfliktu, kdy Islámský stát je nadále aktivní a rovněž v zemi působí turecká armáda. Ze žalobou napadeného rozhodnutí ve spojení se správním spisem tudíž nevyplývá, že by již žalobci ve vlasti nebrozila vážná újma ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu.“*
44. *V nynějším případě je tomu jinak, městský soud a žalovaný došli k závěru, že v určitých částech Iráku nadále probíhá vnitřní ozbrojený konflikt. Ovšem intenzita tohoto konfliktu není taková, že by obecně existovaly závažné důvody se domnívat, že jakémukoli civilistovi vrácenému do Iráku by výhradně kvůli jeho přítomnosti v Iráku brozilo skutečné nebezpečí. Tento závěr má podklad v správním spisu. Konkrétně v Informaci OAMP o Rozhodnutí 2022 Vrchního soudu Velké Británie 00110, Senát pro přistěhovalectví a azyl, projednáno 4. a 5. 10. 2021, vyhlášeno 16. 3. 2022 plyne, Vrchní soud Velké Británie v bodu 25 uvádí, že Bagdád je obecně bezpečný pro řadové civilisty, ale to, zda je bezpečný pro konkrétního navrátilce, je otázkou faktů daného jednotlivého případu. Rovněž z Informace OAMP Irák – Informace Agentury Evropské unie pro azyl (EUAA) z června 2022, Doporučení pro zemi Irák plyne, že v guvernorátu Bagdád, dochází k svévolnému násilí, avšak nikoli ve vysoké míře, a proto je požadována vyšší míra jednotlivých proků k prokázání, že civilista vrácený na toto území byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy ve smyslu článku 15 c) kvalifikační směrnice. S ohledem na tyto skutečnosti není dána přijatelnost kasačních námitek.*

45. *Žalovaný rovněž na straně 4 napadeného rozhodnutí odkazuje na nejaktuálnější podklad, který tyto informace potvrzuje a doplňuje, tj. Informace MZV ČR čj. 127711/2022- LPTP ze dne 1. 11. 2022 Situace sunnitů v Bagdádu, Působení milice Asa'ib ahl al-haqq v Bagdádu. Zastupitelský úřad doslovně uvedl, že „Aktivity šíitských milic v posledních letech v Bagdádu poklesly a situace bagdádských sunnitů se zlepšila. Nejhorší byla v období let 2006- 2007, kdy docházelo k únosům a vraždám sunnitského obyvatelstva, od té doby se však situace výrazně zlepšila. Přesto jsou bagdádstí sunnité nespokojení a často se stěhují do sunnitských gubernátorů, např. do Anbáru“. Uvádí, že civilista ze sunnitské menšiny v Bagdádu není reálně ohrožen jen z toho titulu, že se nachází na území Bagdádu. Relativně často dochází k útokům na politické cíle v kontextu politického soupeření (např. na Zelenou zónu, parlament, americkou ambasádu), v posledních měsících dochází k běžné ekonomické kriminalitě, často i násilné, ovšem ne ideologicky motivované. V Bagdádu, podobně jako v jiných iráckých městech, je bezpečnostní situace lepší než na venkově, především ve srovnání se sporným územím mezi federálním Irákem a iráckým Kurdistanem a v provincii Dilaja.*
46. *Městský soud a žalovaný postupovali v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu. V návaznosti na zrušující rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem se žalovaný zabýval též tím, zda je i při neexistenci totálního konfliktu v Iráku dostatek individuálních skutečností, které by odůvodňovaly prodloužení doplňkové ochrany z důvodu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Spornou otázkou totiž není to, jestli na území Iráku probíhá ozbrojený konflikt, ale jestli (s ohledem na jeho netotální charakter a situaci v oblasti Bagdád, kde je míra svévolného násilí nižší) jsou dané dostatečné individuální důvody na straně stěžovatele, které by ho vystavily riziku vážné újmy.“*
47. *V této souvislosti zdejší soud uvádí, že rovněž v nyní projednávané věci žalobce není sporu o tom, že situace v Iráku, jakož i Bagdádu, je i nadále problematická, kdy ostatně i citované usnesení NSS potvrzuje trvání ozbrojeného konfliktu v zemi, nicméně stejně jako v případě stěžovatele v citované věci, bylo třeba i u žalobce vyhodnotit, zda jsou dané dostatečné individuální důvody na straně žalobce, které by ho vystavily riziku vážné újmy, jak bude uvedeno dále. Soud si je vědom rovněž současné zhoršené bezpečnostní situace na Blízkém východě, především Izraele, jak je obecně známo, nicméně ta se přímo netýká země původu žalobce, tedy Iráku. K tomuto vývoji také došlo až po vydání napadeného rozhodnutí, tedy žalovaný nemohl tyto skutečnosti v napadeném rozhodnutí zohlednit a vyjádřit se k nim.*
48. *Co se týče posouzení situace v zemi ve vztahu k azylovému příběhu žalobce, soud konstatuje, že žalobci byl ze strany žalovaného doporučen návrat do města Bagdád, kde před odjezdem z vlasti také pobýval. Proto se žalovaný zabýval vyhodnocením žalobcem tvrzených individuálních skutečností především ve vztahu k tomuto místu případného pobytu po návratu.*
49. *Žalovaný, jak soud již uvedl, provedl velmi podrobnou analýzu zmíněných zpráv. Konstatoval, že v Iráku aktuálně neprobíhá ozbrojený konflikt, který by měl charakter totálního konfliktu. Dle žalovaného žalobce odešel z vlasti z důvodu obav v souvislosti s únosem jeho otce, kdy žalobce vyjádřil obavy jako příslušník sunnitské menšiny v Bagdádu. Žalovaný uvedl, že žalobce mj. též sdělil, že před odjezdem neměl ve vlasti žádné problémy. Dle žalovaného je ze zpráv zřejmé, že v Bagdádu stále dochází k bezpečnostním incidentům, nicméně dle žalovaného se v případě žalobce jako vhodné řešení jeví návrat do Bagdádu. Násilí ve městě nedosahuje takové míry, že by žalobce byl ohrožen již z pouhé přítomnosti ve městě. Dle žalovaného žalobce nesdělil žádnou skutečnost, na základě které by bylo možné se domnívat, že by měl být v zemi původu ve zvýšené míře ohrožen nebezpečím*

svévolného násilí, respektive vážné újmy. Poukázal na to, že žalobce nespadá do kategorie zranitelných osob. Hlásí se sice k sunnitské větvi islámu, nicméně mu v současné době nehrozí nebezpečí ze strany většinových šiitů. K tomu žalovaný zmínil zprávy pojednávající o zlepšení situace sunnitské menšiny v Bagdádu. Žalovaný poukázal dále na absenci politického přesvědčení žalobce a fakt, že sám ve vlasti neměl žádné konkrétní problémy. Žalovaný dále zmínil, že žalobce je dospělou, svéprávnou osobou. Je práceschopný, v produktivním věku. Ve vlasti má rodinné vazby, na své rodinné příslušníky se může v případě potřeby obrátit. Návrat žalobce do vlasti není nemožný ani z důvodu chybějícího cestovního dokladu, neboť zastupitelský úřad je schopen zajistit náhradní doklad nebo prodloužit platnost původního.

50. Žalovaný se neopomenul zabývat také skutečnostmi ohledně žalobcem tvrzeného únosu jeho otce. K tomu žalovaný zjišťoval především situaci sunnitských civilistů v Iráku. Nebezpečí dle žalovaného hrozí pouze příslušníkům iráckých ozbrojených složek. Žalovaný také dodal, že žalobce z vlasti vycestoval až v roce 2015, tedy přibližně 11 let po únosu otce, přičemž v této souvislosti zmínil ekonomické problémy, ty nicméně nejsou azylově relevantní.
51. K tomu soud uvádí, že dle zprávy EUAA z června 2022 v guvernорátu Bagdád dochází k svévolnému násilí, avšak nikoli ve vysoké míře, což implikuje důkladné posouzení individuálních skutečností na straně žalobce. Zmíněná zpráva rozděluje místa v Iráku do kategorií, přičemž město Bagdád bylo zařazeno do kategorie, kde je potřeba podrobně posoudit individuální skutečnosti na straně žadatele, aby bylo možné vyloučit, že by tento po návratu čelil zvýšenému riziku svévolného násilí.
52. V žádosti žalobce mj. zmínil, že je arabské národnosti, nemá žádné politické přesvědčení a vyznává islám. Vlast opustil z důvodu, že v roce 2004 došlo k únosu jeho otce, od té doby celou dobu žila rodina ve strachu. Rodinu živila pouze matka, měli nedostatek prostředků. Ve čtvrti, kde bydleli, jsou různé vojenské skupiny, které unášely lidi kvůli jinému vyznání, požadují výkupné nebo člověka zabijí. Žalobce by chtěl žít bez strachu a studovat. Z vlasti odešel až v roce 2015, neboť dříve na to neměl prostředky. Kdyby se do vlasti vrátil, bojí se, že by byl unesen nebo že by jej odvedly šiitské vojenské skupiny. Mladíci jeho věku jsou právě jejich terčem. Jeho zdravotní stav je dobrý.
53. Žalobce v rámci doplňkového pohovoru, který byl proveden dne 9. 8. 2022 mj. uvedl, že nadále neví, kde se nachází jeho otec, který byl unesen. Matka pobývá z důvodu svého zdravotního stavu v Turecku. Tam pobývá také bratr žalobce, který má v Turecku rodinu. Žalobce však také zmínil, že má rodinné příslušníky i v Iráku, kde konkrétně má stále žít několik jeho tet a strýců. Uvedl, že jsou daleko od problémů, které měl žalobcův otec, neboť ten sloužil v armádě. Někteří členové rodiny žijí v Bagdádu, někteří pak v Sulejmánii a Erbilu. V kontaktu s nimi však žalobce nebyl, naposledy hovořil telefonicky se strýcem v roce 2016. v Iráku zároveň nemá žádný majetek.
54. Soud konstatuje, že oproti minulému posouzení v předchozím rozhodnutí z roku 2020 žalovaný shodně uvedl, že žalobcovy obavy pramení z únosu jeho otce, ke kterému došlo v roce 2004, přičemž v rozhodnutí z roku 2020 žalovaný dále zmínil žalobcovy obavy z výhrůžek. Za další hlavní motiv odchodu z vlasti žalovaný označil v rozhodnutí z roku 2020 ekonomické důvody. Dále žalovaný v předchozím rozhodnutí uvedl, žalobce před odjezdem z vlasti neměl žádné konkrétní potíže, potíže však měli sousedé žalobce, kterým přišla v dopise kulka s výhrůžkou, že pokud neopustí oblast, budou zastřeleni. Dále

žalovaný také zmínil žalobcovo sdělení, že zná osoby, které po návratu do Iráku byly na letišti zatčeny, byť nebyly tyto osoby politicky činné. Slyšel prý o takovém člověku. Příbuzným ze strany matky. Toto tvrzení žalovaný v předchozím řízení označil za vágní a neurčité s tím, že nemá vazbu na žalobcovu osobu. Poukázal na to, azylový příběh žalobce je založen na tom, že v roce 2004 došlo k únosu jeho otce, načež se matka z obav ohledně bezpečnosti rodiny s dětmi přestěhovala do Bagdádu, a nakonec do Erbilu. Žalobce však nezmiňuje žádná konkrétní příkoří, kterým by tam měl čelit, šlo pouze o ekonomické důvody. Dle žalovaného byla hlavním motivem odchodu rodiny do zahraničí ekonomická situace, matka a další bratr zůstali v zemi ještě déle.

55. V nyní žalobou napadeném rozhodnutí žalovaný zmínil obdobné skutečnosti. Zabýval se situací příslušníků sunnitské menšiny a uvedl, že situace je v zemi již stabilizovaná, k ideologicky motivovanému násilí prakticky nedochází. Od konce hlavních bojů s Daeš k cíleným útokům na rodinné příslušníky členů ozbrojených složek nedochází. Jediné nebezpečí hrozící příslušníkům iráckých ozbrojených složek vychází z podstaty jejich práce. Dle žalovaného svědčí o tom, že žalobce ve skutečnosti nepociťoval obavy v souvislosti s únosem otce nikterak palčivě, fakt, že vlast opustil až v roce 2015, tedy bezmála 11 let poté, co došlo k únosu jeho otce. Zmínil, že důvodem odchodu rodiny do Evropy byly primárně ekonomické motivy.
56. Soud si je vědom toho, že žalovaný rozepsal jednotlivé skutečnosti azylového příběhu žalobce a vyjádřil se k nim v podstatě obdobně jako v dřívějším rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany z roku 2020, nicméně tyto již zároveň zasadil do kontextu nového posouzení situace v zemi a především Bagdádu. Platí, že v zemi i nadále trvá ozbrojený konflikt, kdy z hlediska konkrétně situace v Bagdádu bylo nutné posoudit individuální skutečnosti žadatele za účelem zhodnocení otázky hrozby vážné újmy, přičemž například toto výslovně zmiňuje jak zpráva EUAA z června 2022 (vztahující se mj. k městu Bagdád s tím, že v případě tohoto města je potřeba zohlednit individuální skutečnosti na straně žadatele), tak i výše citované usnesení NSS. V případě žalobce bylo v minulosti konstatováno, že se již může do Iráku navrátit, avšak rozhodnutí o tom bylo zdejší soudem zrušeno z důvodu nedostatečného zohlednění nadále špatné bezpečnostní situace v zemi a neaktuálních zpráv použitých tehdy žalovaným. Pro nynější rozhodnutí tak bylo potřebné zhodnotit nejen to, zda žalobci při návratu do vlasti může hrozit vážná újma z důvodu individuálních skutečností jeho případu, ale dále to, zda odvodnění žalovaného ob stojí na pozadí zrušujícího rozsudku, přičemž soud konstatuje, že nynější odůvodnění žalovaného již v tomto ohledu považuje za dostačující s přihlédnutím k tomu, že situace v Iráku (Bagdádu) byla nově podrobně posouzena a bylo zjištěno, že došlo k dalšímu zlepšení, kdy stavu, který v zemi byl v době vydání rozhodnutí, žalovaný nedospěl k závěru o hrozbě vážné újmy žalobci.
57. Soud má za to, že strany žalovaného byly zohledněny všechny individuální relevantní skutečnosti. Soud nikterak nezpochybňuje nepochybně velmi závažnou skutečnost – únos žalobcova otce, nicméně sám žalobce nemá žádný individuální silný příběh co do nějakých dalších vlastních potíží, kterým by přímo sám ve vlasti čelil a z žádných skutečností neplyne, že by měl mít bez dalšího v zemi problémy. Žalobce jiné relevantní potíže vyjma únosu otce nedeklaroval, v žádosti nicméně dále vyjádřil obavy z toho, že by byl sám unesen z důvodu, že je příslušníkem sunnitské menšiny. K tomu soud odkazuje na závěry zprávy MZV z listopadu 2022, která dokládá, že v Iráku skutečně docházelo k únosům, nicméně tato záležitost vrcholila v letech 2006 – 2007. Zpráva dokládá zlepšení situace sunnitské menšiny

a je v ní konstatováno, že bez dalšího již příslušníkům této menšiny nehrozí nebezpečí vyjma „výpalného“, které po nich může být požadováno. Bylo však též uvedeno, že bezpečnostní situace v Bagdádu je stabilní a civilistům ze sunnitské menšiny obecně nehrozí nebezpečí pouze z titulu přítomnosti ve městě.

58. V tomto ohledu je také možné porovnat azylový příběh žalobce s azylovým příběhem stěžovatele ve výše citovaném usnesení NSS, kde tento stěžovatel sdělil: „Žalobce dne 24. 8. 2020 opět požádal o prodloužení oprávnění k pobytu. Při pohovoru uvedl, že milice v zemi pořád jsou, je jich čím dál víc a je tam nebezpečno. Odkazoval na výhrůžný dopis, který mu poslali před jeho odjezdem z Iráku. Sám nepřišel s milicemi do kontaktu a neví, proč dopis dostal. Dále uvedl, že nemá informace o současné bezpečnostní situaci v zemi původu. Nechce se tam vrátit, protože má světlejší pleť, mohl by být považován za cizince a mít kvůli tomu problémy. Také má pořád strach z výhrůžek, jelikož lidé, co mu vyhrožovali, jsou tam pořád. Přestěhování by nic nevyřešilo. V Iráku žije v Bagdádu jeho sestra s rodinou, nemají žádné problémy, v případě návratu by žalobci pomohli.“
59. V tomto usnesení je k situaci sunnitské menšiny rovněž uvedeno, že přestože stále dochází k různým incidentům, aktivity šiitských milic poklesly: „Městský soud uvedl, že bezpečnostní situace v Bagdádu je stabilní. Ovšem relativně často dochází k útokům na politické cíle v rámci politického soupeření (např. Zelenou zónu, parlament, americkou ambasádu). V některých čtvrtích dochází k běžné a ekonomické kriminalitě, často i násilné, nejde však o ideologicky motivované násilí. Situaci v Bagdádu nelze kvalifikovat jako vnitřní nebo mezinárodní ozbrojený konflikt a je lepší než na venkově. Z hlediska stěžovatele jako sunnity žalovaný nezjistil žádný důvod, pro který by měl být více ohrožený. V Bagdádu existují celé sunnitské čtvrti i čtvrti se smíšeným obyvatelstvem. Stěžovatel může svou situaci vyřešit též přestěhováním do jiné čtvrti v Bagdádu či do jiné dominantně sunnitské části Iráku včetně iráckého Kurdistánu. Zastupitelský úřad ČR v Bagdádu rovněž informoval, že v minulosti milice unášely a zabíjely sunnitské civilisty v Bagdádu, zejména v letech 2006–2007, od té doby tento trend klesal a v posledních dvou letech ustal. Situace sunnitů se výrazně zlepšila, v současné době je Bagdád pro ně bezpečný. Ze strany milic brozí vybírání výpalného (podle informace na check-pointech či od podnikatelů „na ochranu“), aktivity šiitských milic však v posledních letech poklesly. Obecně v Bagdádu panuje nízká míra nerozlišujícího násilí. Na základě těchto informací žalovaný dovodil, že stěžovateli na základě jeho profilu reálná hrozba vážné újmy nehrozí. Podle Nejvyššího správního soudu jsou závěry městského soudu v souladu s judikaturou a v jeho postupu zjevně není jakékoliv hrubé pochybení. Žalovaný i městský soud podrobně zkoumali povahu a riziko plynoucí z působení milic v Bagdádu a z vyhrůžky smrti kterou adresovali stěžovateli. Žalovaný si vyžádal informace přímo k situaci stěžovatele, kde v příloze přiložil i kopii daného výhrůžného dopisu.“
60. Také v nyní řešené věci žalovaný provedl analýzu situace v Bagdádu, přičemž přestože zprávy dokumentují, že v Bagdádu i nadále dochází k útokům, jak žalovaný nijak nerozporoval, nejedná se o přímé bezprostřední ohrožení civilistů ze sunnitské menšiny bez dalšího. Žalovaný poukázal na závěry zprávy EUAA, která uvádí, že svévolné násilí v Iráku nedosahuje takové míry, aby bylo možné předpokládat ohrožení civilistů po návratu z důvodu pouhé přítomnosti. Informace MZV z listopadu 2022 hovoří o tom, že civilista sunnitské menšiny v Bagdádu není reálně ohrožen jen z toho titulu, že se nachází v Bagdádu. Bezpečnostní situace ve městě je stabilní, byť relativně často dochází k útokům na politické cíle a v některých čtvrtích dochází k běžné a ekonomické kriminalitě. Dle žalovaného žalobce neprokázal existenci takových individuálních faktorů, které by vedly k závěru, že mu hrozí v Bagdádu zvýšené riziko násilí oproti jiným obyvatelům Iráku. Žalobce se sice

hlásí k sunnitům, kteří jsou v Bagdádu v menšině, nicméně těm v současné době nehrozí v důsledku náboženského přesvědčení reálné nebezpečí. Žalobce nemá žádné politické přesvědčení. Žalovaný shledal žalobcův návrat do města Bagdád jako rozumné řešení, kdy žalobce v tomto městě pobýval již před odjezdem z vlasti, dále tam žijí někteří jeho příbuzní. K tomu žalovaný dodal, že žalobce má možnost se navrátit i na jiné místo v Iráku.

61. Lze shrnout, že žalovaný zjistil zlepšení situace v Iráku, respektive Bagdádu, byť ta zůstává i nadále velmi problematickou. Zabýval se situací v této oblasti a za tímto účelem si obstaral adresné podklady. Bagdád byl žalovaným označen za místo, kam by se žalobce mohl vrátit, přičemž v kontextu individuálních skutečností případu nebylo zjištěno, že by měl při návratu do Bagdádu čelit zvýšenému riziku újmy ve formě nerozlišujícího násilí. Situace sunnitské menšiny v Bagdádu se zlepšila, žalobce před odjezdem sám žádné potíže neměl. Podstatou jeho azylového příběhu jsou obavy v souvislosti s únosem jeho otce, o kterém stále nemá žádné informace, nicméně byť bylo potvrzeno, že k těmto únosům v zemi docházelo, v současné době je situace již stabilizovaná. Soud se proto ztotožňuje s žalovaným, že v případě žalobce nejsou přítomny žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že by měl v zemi původu čelit zvýšeným rizikům a byl ohrožen pouze z důvodu své přítomnosti v Iráku, respektive Bagdádu. Soud dodává, že žalobce také zmínil, že někteří jeho rodinní příslušníci nadále pobývají nejen v Bagdádu, ale též v Erbilu a Sulejmánii, přičemž ohledně Erbilu zpráva EUAA z června 2022 uvádí shodný závěr o bezpečnostní situaci jako u Bagdádu, tedy že se jedná o místo se zhoršenou bezpečnostní situací, dochází ke svévolnému násilí, ale nikoli ve vysoké míře, přičemž je potřeby vyhodnotit individuální rizika na straně toho kterého žadatele, a dále ohledně Sulejmánii zpráva zařadila mezi oblasti, v nichž civilistům obecně nebezpečí násilí ve smyslu čl. 15(c) kvalifikační směrnice nehrozí, přičemž takových míst zpráva dokumentuje vícero. Rovněž zpráva MZV z listopadu 2022 uvádí, že nepříznivou situaci sunnitů v Bagdádu lze řešit přestěhováním do jiných částí Bagdádu či části Iráku s majoritním podílem této skupiny, nebo do iráckého Kurdistanu.
62. Soud závěrem dodává, že doplňková ochrana je institutem dočasným, který je aplikován pouze za splnění podmínek pro její udělení (prodloužení). Neprodloužení doplňkové ochrany žalobci nicméně nebrání tomu, aby si za účelem svého dalšího pobytu v ČR vyřídil některé z pobytových oprávnění dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Žalobce ostatně při doplňujícím pohovoru mj. sdělil, že má v plánu podat žádost o trvalý pobyt, kdy je přihlášen na jazykovou zkoušku na konec září 2022.
63. Soud z důvodů shora uvedených žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
64. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Pokud svým významem kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 20.8. 2024

Mgr. Kamil Tojner, v. r.
soudce